

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1716

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

397

HERMENEUTICI.

398

Ad compendium Codicem utrinque adhibita est Membrana duabus columnis exhibens Fragmenta cuiusdam Commentarii Rabbinici in *Psalmos*, ut videtur, charactere vetusto hebr. hispano absque punctis exarata.

CCXLIII.

R. 2002 Codex membraneus lat. Sec. XIV. Folior. 168. f. per duas columnas exaratus rubricis enotatus, et quondam, ut pluribus locis, maxime vero sub Indicis calcem, legitur, *Carthusiensium orti sancte marie in praga sub monte petrino. donatus per Meynhardum de Nouadomo. Indigni domini et plebani in Telcz*, quem ne Gubernatorem Bohemiae a. 1449. e vi vis sublatum pronunciem, *tò plebani retinet*, est notus, et jam Vol. I. a me relatus *Mammotredius*, five Expositio Vocum difficiliorum, quae cum in Bibliis, tum in ecclesiastico per annum Officio occurunt, rudioribus Clericis dicata ab Job. Marchesino, quem Editio Colon. per Job. Koelhof 1479. 4. in Murachismum deformat, O. M. Primus eam prelo subjicit Petr. Schöffer Moguntiae 1470. in aliumque reedit orationem, ut ipse in Praef. ad calcem adjecta narrat, et Collatio cum praesenti Codice instituta confirmat. Interim Codici nihil deest, quin ubi sub finem rerum Index accessit. Prologi initium est: *Im-*

*patiens proprie imperitie ac ruditati compaciens pauperum clericorum &c. Si quid in futurum ejusmodi Operis necessitatem adduxerit, id non tam paupertas, quam Linguae latinae neglectio fuerit. Sub Prologi finem ait Autor, Expositionem suam morem Paedagogi gerere, qui gressus dirigit Parvulum, atque inde *Mammotredium* adpellari posse; quod, quomodo cohaereat, non dispicio.*

CCXLIV.

Codex membraneus lat. Sec. R. 3243 XIV. Folior. 160. 8. per duas columnas non una manu, minute sed nitide descriptus, rubricis enotatus, et olim Bibliothecae Civicae Vindobon. sequentia continet: I. ut ad oram inferam fol. 1. legitur: *Notabilia super omnes libros byblie*, id est Expositio Vocabum minus obviarum, qualem ampliorem dedit Job. Marchesinus O. M. in suo *Mammotredio*, ut non semel utroque Vol. indicavi. Praesentem porro ex illo carpitam fuisse, alia manus ad Titulum mox relatum adnotavit. Initium est: *Prologus est caput compositionis uel sequentis operis prefacio. et dicta prefacio quasi prolocutio &c. Pertinent haec ad Hieronymi in Pentateuchum Prologos; nam et hi delibantur. Extrema Apocalypses sunt: iuste fornicator supplicijs afficitur. Explicit liber iste. deo gratias.*

Sit bonus oro status vester, finisque beatus.

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1716

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

399

C O D I C E S

400

II. fol. 16. p. 2. *Compilacio Ex propheciis ioachim abbatis. Initium: Quod factum est uerbum domini ad Jeremiam temporibus siccitatis. Textus Prophetae c. 14. v. 1. habet de sermonibus siccitatis. Contuli, quae commentatus est Joachim in haec verba, ex Edit. Veneta 1525. 4. fol. 27. et nihil eorum reperi, quae in Codice nostro sequuntur: Mistice aquarum siccitas designat exterminium populorum &c. Neque per decursum quidquam cum Editis coincidit. Unde ergo haec compilata dicemus? In Isaiae C. 30. v. 6. haec lego: Regina fuit leena. Gwillermus primus leo. secundus uipera. heres tuus regulus uolans. Regulus in regno. uolans ad imperium. Haec de Sicilia. Si uero terra tribulacionis Alemannia. Leena fuit rex primus Heinricus Alemanorum. leo fridericus. Vipera tu es Heinricus (VI). regulus heres tuus (Fridericus II.) Et nota quod inter te et heredem tuum tam reg-*

num (Siciliae) quam imperium passurum est aborsum, quia necessarium est, ut tam ad regnum quam ad imperium surgat aliquis hinc et inde, ut more uipere parturientis uel uiparientis filii ecclesie latera matris rumpant. Qui surrexerunt hinc et inde, videri possint hinc Marcualdus Romaniae Dux, inde Philippus Suevus et Otto Saxo. An haec in aliquo editorum Joachimi Operum delitescant, ignoro; non enim lubet minutum executere Prophetam, qui Sibyllam entheam et Merlinum Silvestrum seu Cambricum vades dat.

III. fol. 21. p. 2. *Incipit prefatio super dicta Methodii episcopi et martiris. fuerunt autem ei bec reuelata a domino in carcere posito. Nil aliud est haec Praefatio, quam Caput 83. Hier. de Viris illustr. mendose scriptum, in quo ne γενονται quidem de Vaticiniis, de quorum vanitate jam Vol. I. non semel memini. Recte Poeta:*

*Prudens futuri temporis exitum
Caliginosa nocte premit Deus.*

IV. fol. 25. *Incipit uisio cuiusdam militis de penis. Gemina Visionibus Tundali et Georgii Hungari pluries a me relatis incipit: Anno dominice incarnationis M° CC°. XXXV°. Regnante domino Fridrico Secundo rom. imper. Ego indignus nominari et peccator Intempeste noctis silentio factus quasi in extasi vidi quendam hominem qui apprehenso brachio meo sinistro eleuauit me de terra et duxit me*

per regionem frigidissimam densi aeris &c. Inter alia Descriptio Arboris diuersarum penarum.

V. fol. 26. *αδεσπότως Commentarius in Apocalypsin. Init: Apocalipsis ihesu christi quam dedit &c. Nunquid ad preceptum tuum levabitur aquila &c. Et in exponendo hoc Jobi C. 39. v. 26—30. loco versatur prior Praefatio. Altera incipit: Omnes qui pie uolunt uiuere &c. nec tamen est Gilberti Por.*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1716

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

401

HERMENEUTICI.

402

Porretani, qui eodem initio usus est. Ipse demum Commentarius sic: *Apokalipsis ibesu christi — In hoc proemio tanguntur IIII. cause introductorye in hunc librum &c.* Tota tractatio Scholastici est, et quidem Franciscani; nam in C. I. v. 13. ita commentatur: *Similis ille filio hominis in medio candelabrorum VII. Sanctum Franciscum significat. — Dicitur autem sanctus Franciscus similis filio hominis id est Christo propter V. rationes. Videlicet propter conuersationis imitationem &c.* Hujus So-

dalitii *Asteſamus*, *Alex. Alenſis*, *D. Bonaventura*, *Johannes Anglicus*, *Gualensis*, et *de Rupella*, *Ubertin. de Casali* et *Vital. de Furno* in *Apocalypsim* commentari feruntur, sed nemo typis vulgaribus praeter *Alensem*, qui ad manum non est; unde Autorem edicere non opis est nostrae. Ad calcem: *Finito libro prece reddite iura magistro.*

VI. fol. 60. p. 2. *Apocalypseos Ostenta LXI. Versibus exposita*, quorum initium:

*E septem vīs rebus docet apocalypsis.
Corrigit in prima, librum reseratque secunda.
Vīso terna cubat, mulier quarta quoque pugnat,
Quinta tenet phialam, sexta dampnat babilonem,
Septima cuncta nouat atque beatificat.
Producunt mira septem reserata sigilla
Albus equus gayum, ruphus signatque neronom,*

Inde per Imperatores, Pontifices, Expeditiones in *Palaestinam* usque

ad finem Sec. XII. fit progressio, et ita concluditur:

*Tempore cunradi (III) sunt centum milia cesi.
Vidit captiuos Fridericus (I) liberat illos,
Quos uidit uiuos, regnabunt mille per annos.
A constantino nongenti suntque triginta
Completi, restant complendi septuaginta.
Celum, terra noua sequitur quoque uita beata.
Hinc noua ierusalem, cristallinum quoque flumen.
Fratrum religio flumen fluit ore docendo.
Quilibet arbitrio dimittitur, atque minatur
De prope iudicio. sit laus et gloria christo.*

Ducto igitur a Constantini M. anno primo calculo Versus hi compositi sunt a. 1236. cui anno si 70. addas, *Coelum et terra nova* sequi debuissent a. 1306. quem *Denis Codd. Theol. V. II. P. I.*

motus *Helvetici* exceperunt. Cetera Lector nullo negotio sibi exponet.

VII. fol. 61. absque titulo *Vocabularium*, five *Expositio Vocum*

Cc

cum

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1716

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

403

C O D I C E S

404

cum Biblicarum adhibito in auxiliū *Isidoro, Pseudomacro, Papia,*

Hugitione &c. et praemissis veribus 14. quorum initium:

*Difficiles studeo partes, quas Biblia gestat,
Pandere, sed nequeo, latebras nisi qui manifestat &c.
et 10. aliis calci adjectis:*

Hic ego doctorum compagi scripta sacrorum &c.

Retulit hos Versus e vitioso Codice *Ducangius* in Praef. *Glossarii med. et inf. Lat.* quos e meo emendare lubet. Igitur in prioribus cum lege cui, post v. 3. interpone hunc: *Dante iuuamen eo nihil insuperabile restat, hæc nomina lege nisi nomina, mibi qui 1. quoniam, retines hoc 1. tenet hoc, scribendi 1. scribenti.* In posterioribus *Praevia* lege *Praevie*, *confrimator* 1. *consummator*, *lux dubiorum* 1. *dux*, *malorum* 1. *laborum*, *egis egenorum* 1. *Aegis*, *miser* o *quia dego Minorum* 1. *numero quia dego Minorum*. Vides hic Sodalitium FF. *Minorum*. Igitur alucinata est manus Sec. XV. quae Exemplo nostro praescripsit: *Lucianus frater ordinis S. Aug. beremitarum autor hujus opusculi.* Apage hunc *Lucianum*, quem nemo Literatorum novit, et repone *Guillelmum Britonem Franciscanum*

*Cambrum mortuum 1356. unde Exemplum praesens eo etiam dum vivo scribi potuit. An typis unquam editum fuerit, dubito. Codices mff. offerunt *Ducangius cit. Waddingus, Fabricius, Oudinus, Tannerus.* Finito hoc Opere Nostrum etiam *Prologos Hieronymi* eodem modo exposuisse docet aliis Codex, quem hic illico subiungit habes.*

CCXLV.

Codex membraneus lat. Sec. U. 178 XIV. Folior. 235. f. non una manu perscriptus, rubricis distinctus, et teste Nota praevia Collegio ducale olim legatus a *Thoma nostro Haselbachio*, totus *Hermeneuticus* est, et exhibit: I. Expositiones omnium *Prologorum Hieronymi* in Libros Biblicos, quas hi Versus praecedunt:

*Partibus expositis textus noua cura cor angit
Et fragiles humeros bonus importabile frangit.
Biblia precedunt obscura proemia quedam.
De quibus ignoro quid ut expedit et decet edam.
Mens opus hoc horret sensus ignara laborem
Iussa subit sed iussa nequit removere timorem.
Cur quia nota sibi metuit succumbere moli.
Plus aliis de te quam tu tibi credere noli.*

Im-